

XXXV CURSET

JORNADES INTERNACIONALS
SOBRE LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

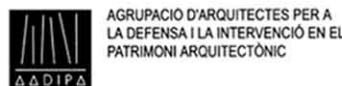
PATRIMONI PORTUARI

barris amb port, ports amb ciutat

13-15 / XII / 2012
Barcelona

16 / XII / 2012
**Sant Feliu de Guíxols
Palamós**

PATRIMONI PORTUARI barris amb port / ports amb ciutat

XXXV CURSET
JORNADES INTERNACIONALS SOBRE
LA INTERVENCIÓ EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

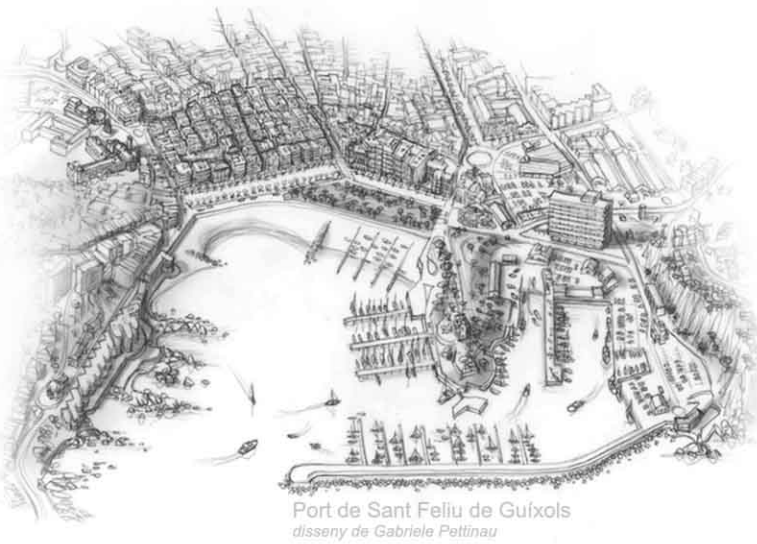
La història de moltes ciutats i països està lligada al mar. Fa més de dos mil anys que els fenicis i després els grecs van expandir les rutes marítimes establint nous emplaçaments, dels que encara es conserven algunes restes com les del moll del port antic d'Emporion. I després dels hel·lens van ser els Romans.

Aquesta civilització, arribada també per mar, va desenvolupar el comerç marítim al Mediterrani, el qual creà el que ha estat un dels principals motors econòmics i culturals del continent europeu. A partir de l'Edat Mitjana es comença a desenvolupar l'activitat portuària a gran escala a les costes, sobretot gràcies a l'expansió territorial i comercial de les nacions del Mediterrani. S'estableixen importants obres arquitectòniques portuàries, com les drassanes, les llotges de comerç, etc. A l'Edat Moderna, les relacions comercials (mercaderies, esclaus, passatgers) amb les colònies d'ultramar farà créixer els ports, i sorgiran nous barris i instal·lacions lligades completament al mar.

Serà a finals del segle XIX i principis del XX on apareixerà la major part del patrimoni arquitectònic portuari. La modernització dels ports i dels vaixells de càrrega, així com la mecanització dels sistemes de càrrega i descàrrega, les grans superfícies de terra necessàries i els dipòsits per a l'emmagatzematge de les mercaderies, obliga al trasllat de les instal·lacions portuàries fora de les ciutats, deixant aquests espais en desús i abandonament.

I és a partir de les darreres dues dècades on s'ha començat a pensar què cal fer amb tot el llegat portuari que ja no forma part de la seva lògica funcional, ja sigui arquitectònic, urbanístic, arqueològic, és a dir, tot el patrimoni cultural que el mar ens ha ofert els darrers 2000 anys i que ha perdurat en abundància fins avui i que a hores d'ara es troba en procés d'estudi i de transformació, i que ha de ser aprofundit.

Albert Plà i Gisbert
Director del XXXVè Curset

Port de Sant Feliu de Guíxols
disseny de Gabriela Pettinau

PATRIMONIO PORTUARIO barrios con puerto / puertos con ciudad

XXXV CURSET
JORNADES INTERNACIONALES SOBRE
LA INTERVENCIÓN EN EL PATRIMONIO ARQUITECTÓNICO

La historia de muchas ciudades y países está ligada al mar. Hace más de dos mil años que los fenicios y los griegos expandieron las rutas marítimas, estableciendo nuevos emplazamientos, de los que aún se conservan restos como los del puerto antiguo de Emporion. Y después de los Helenos fueron los Romanos. Esta civilización, llegada también por mar, desarrolló el comercio marítimo en el Mediterráneo, el cual creó el que ha sido uno de los principales motores económicos y culturales del continente europeo.

A partir de la Edad Media se comienza a desarrollar la actividad portuaria a gran escala en las costas, sobretodo gracias a la expansión territorial y comercial de las naciones del Mediterráneo. Se establecen importantes obras arquitectónicas portuarias, como las atarazanas, las lonjas de comercio, etc. En la Edad Moderna, las relaciones comerciales (mercancías, esclavos, pasajeros) con las colonias de ultramar hará crecer los puertos y surgirán nuevos barrios e instalaciones ligadas completamente al mar. Será a finales del siglo XIX y principios del XX cuando aparecerá la mayor parte del patrimonio arquitectónico portuario. A partir de la segunda mitad del siglo pasado comienza la modernización de los puertos y de los barcos de carga, así como la mecanización de los sistemas de carga y descarga, las grandes superficies de tierra necesarias y los depósitos para el almacenaje de las mercancías, que obliga al traslado de las instalaciones portuarias fuera de las ciudades, dejando éstas en desuso y abandono. Y es a partir de las últimas dos décadas cuando se ha empezado a pensar qué hay que hacer con todo el legado portuario que ya no forma parte de su lógica funcional, ya sea arquitectónico, urbanístico, arqueológico, es decir, todo el patrimonio cultural que el mar nos ha ofrecido los últimos 2000 años y que ha perdurado en abundancia hasta hoy, y que a estas alturas se encuentra en un proceso de estudio y transformación que debe ser profundizado.

PORT HERITAGE neighbourhoods with port / ports with city

INTERNATIONAL CONFERENCE IN
ARCHITECTURAL HERITAGE INTERVENTION

The history of many towns and countries is linked to the sea. Two thousand years ago the Phoenicians and the Greeks expanded maritime routes establishing new locations. Today some remains of the old pier of the Emporion's port are still preserved. An after the Hellenistic period the Romans took their place. This civilization, which also arrived by sea, developed the maritime trade in the Mediterranean, and they created what nowadays is one of the main economic and cultural issues of the European continent. In the Middle Age the port activity development begins in a large scale, especially due to the territorial expansion and commercial of the Mediterranean nations. In that period, important infrastructure such as shipyards, trade centres and other buildings are placed in ports. In the Modern Age, the sea trade relations (goods, slaves, passengers) will increase considerably with the overseas colonies, and new areas and facilities are completely linked to the sea.

At the end of the XIX and the begin of the XX century will appear most of the architectural heritage of the port. After the second half of the last century begins the ports modernization and the cargo ships. The mechanization of loading and unloading, the large areas of land required and the deposits for the storage of goods, along with an increased depth of the vessel, require the relocation of the port facilities outside the urban zones. This will result in a detachment of what had been one of its original reasons, and this change will let these areas unused and abandoned. Since the last two decades we are discussing what to do with all that legacy (architectural, urban, archaeological) which does not have any functional logic, that is to say, all the cultural heritage that the sea has given us the last 2000 years and that has lasted until today in abundance. These conferences aim to analyse this process of study and transformation.

Inscripcions / registration

Data límit d'inscripció
12/12/2012

Drets d'inscripció

- Membres de l'AADIPA: 234 €
 - Arquitectes col·legiats COAC i simpatitzants complets: 304 €
 - Arquitectes amb menys de 3 anys de col·legiació COAC: 266 €
 - Estudiants i Precol·legiats COAC: 119 €
 - Altres: 344 €
- Els preus no inclouen l'IVA (21%).
No s'inclou la visita del diumenge 16/12/2012 a Sant Feliu de Guíxols i Palamós.
Els estudiants han d'enviar una fotocòpia del document que ho acrediti.

Inscripció reduïda (10% descompte): fins al 15 de novembre de 2012

Inscripcions Especials

Les persones que hagin presentat una Comunicació i Panell tindran un 20% de descompte en la categoria de la inscripció a la qual pertanyin.
Inscripcions especials per e-mail a agrupacions@coac.net
A l'atenció de Marta Marin. Tel. (+34) 93 306 78 28

Informació

Secretaria d'Agrupacions COAC
Plaça Nova 5, 08002 Barcelona
Tel. (+34) 93 306 78 28
e-mail agrupacions@coac.net

Situació / Situación / Place

13-15 / XII / 2012
Sala d'Actes del COAC
Plaça Nova 5, 08002 Barcelona

16 / XII / 2012
Port de Sant Feliu de Guíxols
Port de Palamós.

[f curspatrimoni](https://www.facebook.com/curspatrimoni)

[@curspatrimoni](https://www.twitter.com/curspatrimoni)

[i curspatrimoni Patrimoni Portuari](https://www.instagram.com/curspatrimoni)

www.curspatrimoni.com

Disseny i Producció Audiovisual:
dB&K, Produccions Lasanya

Idiomes / Idiomas / Languages:
Català, Castellano.

dijous 13 *jueves thursday*
COAC, Plaça Nova, Barcelona

09.00	ACREDITACIONS I RECEPCIÓ ASSISTENTS
09.30	INAUGURACIÓ OFICIAL LLUÍS XAVIER COMERÓN i GRAUPERA Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya ANTONI NAVARRO i COSSIO , President de l'AADIPA ALBERT PLÀ i GISBERT , Director del XXXVè Curset
10.00	DIFUSIÓ I RECERCA EN EL PATRIMONI PORTUARI EL LLIBRE, LES COMUNICACIONS I L'AUDIOVISUAL ALBERT PLÀ i GISBERT , Arquitecte.
10.15	1 - EL LLIBRE: l'editor XAVIER ALBERTI ORIOL Promotor col·lecció d'Arquitectura Tradicional. "Cases vora mar", Brau edicions
10.30	PAUSA - CAFÈ
11.00	2 - COMUNICACIONS Lectura de 7 Comunicacions seleccionades: "Anàlisi morfològica del Bósforo como un borde" "Les Peroles o Tints, edificacions pesqueres" "Restauració del Portal de l'antic Llatzaret de Salou" "Porto Alegre y su puerto" "Puerto de Santa Cruz de Tenerife, elemento revitalizador" "Gran port i ciutat petita, el Tinglado 2 del Port de Tarragona" "Land Market in the conservation of the Port Heritage" "Estibadors, patrimoni cultural immaterial"
13.00	3 - L'AUDIOVISUAL: EVA SERRATS LUYTS Arquitecta, Realitzadora i Productora de Cinema a Leve_Cinema & Architecture. Mediterranean Windows: Fishing & Housing
13.20	PRESENTACIÓ DELS PANELLS EXPOSATS
16.00	LA HISTÒRIA I ELS PORTS MAR, CIUTAT I TERRITORI. ELS PORTS XAVIER CASANOVAS BOIXEREU Arquitecte Tècnic, Arqueòleg. Professor de l'EPSEB-UPC. President de RehabiMed.
16.30	ELS CONSOLATS DE MAR. BARCELONA. XAVIER CORONAS GUINART Secretari General de la Cambra de Comerç de Barcelona.
17.00	PLATAFORMES URBANES EN EL FRONT PORTUARI DE BARCELONA JOAQUIM ESPAÑOL LLORENS Dr. Arquitecte. Professor de l'ETSAB-UPC i de l'Accademia di Architettura della USI a Mendrisio.
17.30	PATRIMONI PORTUARI: UN PATRIMONI A PRESERVAR ELVIRA MATA i ENRICH Directora Tècnica del Museu Marítim de Barcelona. Comitè Executiu del Congrés Internacional de Museus Marítics. Presidenta Honorífica de l'Associació de Museus Marítics del Mediterrani
18.00	PAUSA - CAFÈ
18.30	EMPÚRIES: PATRIMONI I ARQUEOLOGIA D'UN ANTIC ENCLAVAMENT PORTUARI MARTA SANTOS RETOLAZA Arqueòloga - Directora del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries.
19.00	PUERTOS FORTIFICADOS: GLOBALIZACIONES DEL PASADO SALVADOR MORENO PERALTA Arquitecte Urbanista.
19.30	COL-LOQUI (1 hora)

divendres 14 *viernes friday*
COAC, Plaça Nova, Barcelona

09.00	INTERVENCIÓ ALS PORTS REHABILITACIÓ DEL EDIFICI PALAU DE MAR CARLOS MARZOZ MALAMUD Enginyer de Camins, Canals i Ports.
09.30	ACCESIBILITAT ALS PORTS PER A TOTHOM ENRIQUE ROVIRA-BELETA CUYÁS Arquitecte
10.00	REFORMA DE L'ANTIGA ESTACIÓ MARÍTIMA DEL PORT DE BARCELONA LLUÍS CLOTET BALLÚS Arquitecte
10.30	PAUSA - CAFÈ
11.00	TRANSFORMACIÓ D'UN ANTIC EDIFICI PORTUARI EN MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA JOSEP BENEDITO i ROVIRA Arquitecte
11.30	ORIGEN I CREACIÓ DELS BARRIS PORTUARIS DE TARRAGONA COIA ESCODA MURRIA Arxiver del Port de Tarragona. Autoritat Portuària de Tarragona.
12.00	PLAZAS DEL AGUA IÑAKI URIARTE PALACIOS Arquitecte
12.30	PUERTO DE TORREVIEJA: TRANSFORMACIÓN URBANA Y ACCESIBILIDAD EDUARDO ELKOUSS Dr. Arquitecte
13.00	COL-LOQUI (1 hora)
16.00	CARTAGENA: EL SITIO Y LA HISTORIA. UN PUERTO CON CIUDAD ELISA MONTORO SANCHEZ Arquitecta. Ajuntament d'Orlola.
16.30	MUSEOGRAFIA DEL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA JOSEP BOHIGAS ARNAU Arquitecte
17.00	INTERVENCIÓN EN EL PATRIMONIO DEL PUERTO DE FERROL: ARSENALES Y CIUDAD JUAN ANTONIO RODRÍGUEZ-VILLASANTE PRIETO Director del CIEFAL de ICOMOS
17.30	PAUSA - CAFÈ
18.00	EL PORT DE CIUTAT DE MALLORCA. UN OBJECTE DE DESIG JOANA ROCA CLADERA Arquitecta
18.30	GÉNOVA Y SEVILLA. DOS ASTILLEROS, UNA ESTRATEGIA COMÚN GUILLERMO VÁZQUEZ-CONSUEGRA Arquitecte
19.00	EL PORT DE BARCELONA EN LA DÉCADA DE 1980 XAVIER MARTÍ ALAVEDRA Fotògraf
19.30	COL-LOQUI (30 min)
20.45	LES REIALS DRASSANES DE BARCELONA (mmb) VISITA A L'EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA PRESENTACIÓ DEL PREMI EUROPEU AADIPA D'INTERVENCIÓ EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
21.15	SOPAR - REIALS DRASSANES DE BARCELONA

dissabte 15 *sábado saturday*
COAC, Plaça Nova, Barcelona

09.00	TERRITORI URBÀ: BARRIS I PORTS VILANOVA I LA GELTRÚ, UNA MIRADA DES DEL MAR JOAN MARIA PUJOL TORRES Arquitecte. Diputació de Barcelona
09.30	CAPS I AMARRADORS DE LA CIUTAT: EL PORT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS JOSEP MARIA FORTIÀ RIUS Arquitecte
10.00	PATRIMONI DELS PORTS, IDENTITAT CULTURAL I OPORTUNITAT PEL FUTUR JOAN ALEMANY LLOVERA Professor UB, Director de la revista Portus. Membre del Comitè Científic de RETE i de l'Associació Internacional Ciutats i Ports.
10.30	PAUSA - CAFÈ
11.00	LES REIALS DRASSANES DE BARCELONA ROBERT TERRADAS MUNTAÑOLA Dr. Arquitecte
11.30	EL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC SUBAQUÀTIC-EMPÚRIES GUSTAV VIVAR LOMBARTE Arqueòleg. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
12.00	TRANSFORMACIÓ DEL PORT DE TANGER: EL SISTEMA DELS ESPAIS PÚBLICS OLGA TARRASÓ CLIMENT Arquitecta
12.30	LA REFORMA DE LOS PUERTOS: OPORTUNIDADES URBANAS Y EXPERIENCIAS OPUESTAS DE CAPTACIÓN DE LA PLUSVALÍA GENERADA MANUEL HERCE VALLEJO Dr. Enginyer de Camins, Canals i Ports. Professor UPC.
13.00	COL-LOQUI (1 hora)
16.00	EL PORT DE ROTTERDAM ELISABET BARCELÓ QUINTANA Arquitecta
16.30	DEL PORT DE TARAKON AL FRONT MARÍTIM DEL SERRALLO XAVIER CLIMENT SÁNCHEZ Arquitecte
17.00	LECTURAS SOBRE HAIFA. LA TRANSFORMACION URBANA DEL AREA PORTUARIA ANAT CHERVINSKY Arquitecta
17.30	PAUSA - CAFÈ
18.00	LA REHABILITACIÓN DE ALGUNAS ÁREAS PORTUARIAS EN CIUDADES HISTÓRICAS DE CERDEÑA ALESSANDRA CASU Urbanista. Profesora Facoltà d'Architettura, Università di Sassari.
18.30	PORTS FLUVIALS I ESTRUCTURA DEL TERRITORI. EL TRAM BAIX DEL RIU EBRE DÍDAC GORDILLO BEL Arquitecte
19.00	MUSEU DE LA PESCA DE PALAMÓS. DANIEL FREIXES i MELERO Arquitecte
19.30	COL-LOQUI (1 hora)

diumenge 16 *domingo sunday*

09.00	Visita als ports de Sant Feliu de Guíxols i Palamós
08.30	SORTIDA EN AUTOCAR DES DE BARCELONA
SANT FELIU DE GUÍXOLS	
10.00	ARRIBADA A SANT FELIU DE GUÍXOLS. Recepció per l'Alcalde de Sant Feliu de Guíxols, l'Il·lm. Sr. Joan Alfons Albó i Albertí.
10.30	Visita de l'edifici del Salvament Marítim, el Tinglado del Port, el Fortim, el Club Nàutic i les instal·lacions portuàries, i passeig pel front marítim, acompanyats de l'arquitecte Roman Domènech, l'arquitecte tècnic Jordi Salvat i la Sílvia Alemany, directora del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols.
PALAMÓS	
14.30	Degustació Gastronòmica de plats mariners a l'ESPAI del PEIX
16.00	Visita a l'Espai del Peix, el Museu de la Pesca de Palamós i les instal·lacions portuàries, acompanyats de l'arquitecte Daniel Freixes, el Director del Museu el Sr. Miquel Martí, i el Director de la Càtedra d'Estudis Marítics de la Universitat de Girona el Dr. en Antropologia social Joan Ll. Alegret.
18.30	CLOENDA I COMIAT DE LES JORNADES acompanyats de l'Alcalde de Palamós, l'Il·lma. Sra. Maria Teresa Ferrés i Àvila, i el Director del XXXVè Curset, l'Albert Plà i Gisbert.
Organitza: AADIPA COAC	
Equip Organitzador: Albert Plà i Gisbert, Director Marc Piqué i Gascón, <i>Coordinador</i> Montserrat Caldés i Torrent Ricardo Gómez Val Jaume Serra i Malla Pilar Manero i Escriche	
Col·laboradors: Gabriele Pettinau, <i>Grafiisme</i> Eloi Corbera i Codina Bianca Lázaro Montañés Javier Muriel Santurino Andrea Swiec Ivanna Sanjuan i Garriga Daniel Solé i Lladós	
Representació de l'AADIPA: Mireia Barnadas i Ribas, <i>secretària tècnica</i> Marta Urbiola i Domènech, <i>tresorera</i>	
Comitè Científic: Francisco Asarta Ferraz, <i>Arquitecte</i> Rosa Junyent Comas, <i>Sociòloga</i> Albert Plà i Gisbert, <i>Arquitecte Professor de Patrimoni</i> Joaquim Maria Puigvert Solà, <i>Dr. Història Contemporània, Vicecanceller de la Universitat de Girona.</i> Félix Solaguren-Beascoa de Corral, <i>Dr. Arquitecte</i> Ricardo Gómez Val, <i>Dr. Arquitecte, Secretari del Comitè Científic</i> Antoni Navarro i Cossio, <i>Arquitecte, President Honorífic del Comitè Científic, President de l'AADIPA.</i>	